

הצעת חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2015

אנו מתכבדים להעביר בזאת את הערותינו המרכזיות והראשוניות להצעת חוק שירות נתוני אשראי, התשע"ו-2015 [להלן: "הצעת החוק" או "החוק החדש"], לקראת התחלת הדיונים בסעיפי החוק בישיבת הוועדה הקבועה ליום שלישי, 3.11.2015.

הבנקים, המשמשים על פי הצעת החוק כמקורות המידע העסקיים היחידים של המאגר (שאינם גופים ציבוריים) ובאופן טבעי הינם הלקוחות הפוטנציאליים המרכזיים לשימוש בדוחות האשראי אשר יופקו מהמידע שירוכז בו, מתייחסים בכובד ראש להצעת החוק אשר תשמש כ"שלד" שעוד יקרום עור וגידיים במהלך הליכי החקיקה, ולאחר מכן בחקיקת משנה שתיקבע מכוחו על ידי שר המשפטים, הנגיד והוראות הממונה. לפיכך, לא מן הנמנע כי לקראת המשך הדיונים נעביר מסמך נוסף ומשלים של התייחסותנו.

1. הצעת החוק הינה מרכיב הסדרתי נוסף של מסכת חקיקתית רחבה, הנמצאת בשלבי הבשלה שונים, אשר נדמה כי אין אחידות והתאמה בין מרכיביה, ועשויה להוביל לאגדרלמוסיה הסדרתית בתחום רגיש של אשראי קמעונאי, בדגש על משקי הבית.

אנו סבורים כי יש צורך לבחון האחדה, ככל שניתן, של דברי החקיקה העוסקים בהיבטים השונים של אשראי קמעונאי, בין היתר על מנת שלא ליצור עיוותים אשר עלולים להביא לפגיעה בהקצאת המקורות ובניהול הסיכונים. יש למנוע גם, ככל הניתן, מצבים בהם ייווצר ארביטראז' רגולטורי, אשר עשוי להיות מנוצל על ידי שחקנים שונים, לאו דווקא לטובת הציבור.

ראוי ורצוי לעשות כל שניתן על מנת ליצור, במסגרת הצעת החוק, "כללי משחק" אחידים לכלל השחקנים הרלוונטיים, כאלו שיעלו בקנה אחד עם דברי החקיקה השונים הנמצאים בצנרת החקיקתית.

נסקור בקצרה את דברי החקיקה המרכזיים בענייני אשראי קמעונאי הנמצאים בימים אלו בשלבי הסדרה שונים -

- תיקון לחוק הבנקאות (רישוי) אשר הינו חלק מ"הצעת חוק ההסדרים" לשנים 2015-2016 ואשר ביום 27.10.2015 סיימה "וועדת הרפורמות" של הכנסת¹ את הכנתו לקריאה שנייה ושלישית. תיקון זה יאפשר לתאגידים העוסקים במתן אשראי להנפיק תעודות התחייבות לציבור ובכספי התמורה לתת אשראי לציבור, בדגש על אשראי קמעונאי; בכך, לראשונה, גופים עסקיים שאינם תאגידים בנקאיים, יוכלו לפעול בפעילות שעד היום יוחדה לבנקים - קבלת מקורות מהציבור כנגד מתן אשראי לציבור.

¹ פרק ט': בנקאות, מתוך הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015 אשר הוכנה לקריאה שנייה ושלישית בוועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית ובסעיפים מהצעת חוק התכנית הכלכלית בראשות ח"כ אלי כהן.

ודוק - היקף ההנפקה כאמור, פר-חברה, יכול להגיע עד ל- 2.5 מיליארד ₪, כאשר שר האוצר רשאי לקבוע תקרה גבוהה עד כפליים, ל- 5 מיליארד ₪.

• הצעת חוק אשראי הוגן² אשר נמצאת על שולחן ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת לקראת הכנתה לקריאה שנייה ושלישית, אשר מרחיבה את תחולת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, התשנ"ג-1993 גם על תאגידים בנקאיים ומחילה על כלל נותני האשראי הקמעונאי מנגנון אחיד של תקרת ריבית.

• טיוטת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים חוץ-מוסדיים), התשע"ו-2015³ אשר עתידה להיות מאושרת ביום 1.11.2015 על ידי ועדת שרים לענייני חקיקה לקראת הנחתה לקריאה ראשונה במליאת הכנסת, והמבקשת לקבוע את מבנה הרגולטור החדש שיפקח, בין היתר, על גופים הנותנים שירותי אשראי אשר אינם תאגידים בנקאיים הכפופים לפיקוחו של המפקח על הבנקים בבנק ישראל או גופים מוסדיים הכפופים לפיקוחו של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. טיוטת החוק מחייבת, בין היתר, רישוי של גופים כאמור העוסקים במתן אשראי, ומחילה עליהם כללים שונים, בדגש על גופים בעלי היקף פעילות משמעותי (לעניין מתן אשראי, המדובר בגוף בעל צבר אשראי העולה על 25 מיליון ₪⁴).

2. הצעת החוק חושפת, בין היתר, את הגופים נותני האשראי אשר הינם, בעקיפין, "לקוחותיו" הפוטנציאליים של המאגר, לענישה פלילית מחמירה ביותר (מאסר של עד שלוש שנים וקנסות של מאות אלפי ₪), כמו גם את מנהליהם ועובדיהם, וזאת לצד כלי אכיפה מנהליים מהמחמירים ביותר, בין היתר כלפי הגופים נותני האשראי ומקורות המידע המעבירים את המידע עליו מתבסס המאגר (עיצומים כספיים של 500,000 ₪, פר-הפרה). בהליכי האכיפה המנהליים ישמש הממונה כמחוקק⁵ ושופט כאחד, ולכן קיימת חשיבות מוגברת לקיומם של סדרי דין ראויים ולמיצוי הגנתו של מי שנמצא על ידי הממונה בחזקת מפר.

החלת כלי אכיפה וענישה כה דרמטיים במאטריה בה עוסק החוק, אשר הינה טכנית-תפעולית בעיקרה, עשויה "לשפוך את התינוק עם המים", ולהרתיע גופים נותני אשראי ומקורות מידע פוטנציאליים מלעשות שימוש במאגר או להעביר אליו מידע בהתאם לעיקרון ההדדיות, לפי העניין. יתר על כן, קיומה של "חרב מתהפכת" מעל ראשי העוסקים בתחום עשויה לפעול כחרב פיפיות, תוך אימוץ גישה דווקנית ביחסי נותן אשראי/מקור מידע אל מול הלקוח. גישה דווקנית וקפדנית זו תביא לידי ביטוי את החשש לסטות, קלה כחמורה, מגדרי החוק, כמו גם מהתקנות ומהכללים שעוד יבואו אחריו.

אנו מבקשים לבחון בבחינה מחודשת את הצורך בכלי הענישה הפלילית והאכיפה המנהלית, כפי עוצמתם וחומרתם בהצעת החוק והאם הם מוצדקים בנסיבות העניין, הן מהבחינה המהותית של המאטריה בה

² הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות (תיקון מס' 3), התשע"ה-2015 אשר אושרה היום 27.7.2015 בקריאה ראשונה במליאת הכנסת ונקבעה ליום 17.11.2015 לדיון ראשון בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת בהכנה לקריאה ושלישית.

³ פורסם על ידי משרד האוצר ביום 26.8.2015.

⁴ או על סכום גבוה יותר שקבע השר, כאשר לעניין זה "צבר אשראי" הינו סך כל החובות כלפי בעל הרישיון למתן אשראי, בשל אשראי שנתן בפועל, בתוספת 10% מסך מסגרות האשראי שנתן.

⁵ כך, למשל, הפרת הוראות שקבע הממונה בהתאם לסעיף 64, מהווה הפרה מנהלית הנתונה לעיצום כספי בהתאם לסעיף 85(ב)(19).

עסקינן והן מבחינת התאמתם לנסיבות העבירות וההפרות, תוך ניסיון למצוא את האיזונים המתאימים והנדרשים.

3. **סעיף 2: החרגת שיווק של עסקת אשראי מהגדרת "עסקת אשראי"** - נבקש כי הצעת החוק תאפשר לעשות שימוש בדוחות אשראי לקראת פנייה יזומה ללקוח קיים לצורך הצעת אשראי, ביחוד כאשר מדובר בלקוחות קיימים של התאגידים הבנקאיים אשר מתנהלת מולם פעילות שוטפת בתחומים בנקאיים שונים. יודגש כי ככל שמדובר בתאגידים הבנקאיים, הרי שקיימת הסדרה קפדנית ומחמירה של הפיקוח על הבנקים בדבר אופן שיווק יזום של אשראי ללקוחותיהם⁶, ואיננו מוצאים סיבה למנוע מהבנקים לטייב, באופן א-פריורי, פנייה כאמור.

נציין, כי במסגרת מכתב המפקח על הבנקים כאמור, הבנקים מחויבים להגדיר מראש קהלי יעד ספציפיים, תחומים וברורים, בין היתר, בהתבסס על אינדיקטורים המצביעים על סיכון וכן על כדאיות או אי כדאיות נטילת האשראי מבחינת הלקוח. דוח אשראי הינו כלי איכותי לצורך יישום הוראת הפיקוח ויש לוודא כי השימוש בו, בטרם פנייה יזומה ללקוח, יהיה אפשרי.

לפיכך, נבקש כי לפחות ככל שמדובר בתאגידים בנקאיים ובפעילות מול לקוחות קיימים שלהם, לא תחול הסיפא של הגדרת עסקת אשראי, כך שיתאפשר לתאגידים הבנקאיים להצטייד מבעוד מועד, בהתאם להסכמה מוקדמת של הלקוח (לדוג' - במסגרת תנאי פתיחת חשבון), בדוח האשראי, וזאת לצורך הצעת אשראי יזומה [ראו גם הערתנו להלן לעניין סעיף 26(א)(4)].

4. **סעיף 13(1)(א)** - דירוג האשראי של הלקוח הינו מבין השירותים הנוספים המשמעותיים אשר יכולה לתת לשכת אשראי. נבקש כי לשכת שירות המוסרת דירוגי אשראי, תפרסם את אופן קביעת הדירוג, לרבות רשימת הקריטריונים שלפיהם נקבע הדירוג, לצד משקלם היחסי. מידע זה הכרחי, הן על מנת להבין כיצד נקבע הדירוג והאם הוא תואם את צרכי נותן האשראי, והן על מנת להשוותו אל מול דירוגים הניתנים על ידי לשכות אשראי אחרות, בין אם ככלל, ובין אם לגבי לקוח ספציפי.

יש לבחון גם אפשרות לפיקוח ותיקוף הולם באמצעות גוף אובייקטיבי, לגבי מנגנון דירוג האשראי ודירוגי האשראי בפועל על מנת ליצור וודאות אצל נותני האשראי בהסתמכות על מהימנות הדירוג.

5. **סעיף 13(2)(ב)** - אנו סבורים כי מתן האפשרות בידי לשכות האשראי, בו בעת, גם לדרג את הלקוח וגם ליעץ לו כיצד לשפר את אותו דירוג, עשוי לפתוח פתח למניפולציות ולתמרון הדירוג, תוך פגיעה במי שמבקש להסתמך על דירוג כאמור. הגם שבעלי הרישיון נתונים לפיקוח של הממונה, אנו סבורים כי נכון יהיה להימנע מלהציבם במצב של ניגוד עניינים פוטנציאלי, כך שלא יותר להם לעסוק בו זמנית גם בפעילות דירוג וגם בפעילות ייעוץ לשיפור הדירוג.

⁶ מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 23.6.2015 בדבר "פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאיים"

<http://www.boi.org.il/he/BankingSupervision/LettersAndCircularsSupervisorOfBanks/LettersOfTheBankingSupervisionDepartment/201513.pdf>

סעיף 16 (א): החלת חובת מסירת המידע למאגר גם על עוסקים נוספים בתחום האשראי

- 6.1 מבין הגופים העסקיים (שאינם ציבוריים), מחילה הצעת החוק את חובת מסירת המידע למאגר רק על תאגידים בנקאיים ומנפיקי כרטיסי חיוב. האפשרות להחיל את חובת מסירת המידע למאגר גם על מקורות מידע נוספים (ובניהם המקורות המוסמכים) מסורה לסמכותו של שר המשפטים וכן לסמכות הנגיד (בהתייעצות עם שר המשפטים) בהתאם לקביעתו בדבר היקף אשראי מינימאלי שאותם מקורות מידע מעניקים ללקוחותיהם [סעיף 16(ה)].
- 6.2 בהתאם לסעיף 26(א)(2), על נתוני אשראי שאינם תאגידים בנקאיים או מנפיקי כרטיסי חיוב, יחול "עקרון ההדדיות" על בסיס וולונטרי - אם הם יעבירו נתוני אשראי למאגר, הם יהיו רשאים לקבל דוחות אשראי מלשכות האשראי. בהתאם לסעיף 26(ב) קיים חריג גם ל"עקרון ההדדיות" כאשר שר המשפטים (בהסכמת הנגיד) יהיה רשאי לקבוע כי מסירת דוחות אשראי תתאפשר גם לנתוני אשראי שלא יעמדו בעיקרון זה, ולא יעבירו נתוני אשראי למאגר.
- 6.3 לפיכך, הצעת החוק קובעת הלכה למעשה כי דוח האשראי אשר יימסר על ידי לשכות האשראי למשתמשים הפוטנציאליים, יהיה, בהגדרה - דוח חלקי - כזה אשר אינו משקף את תמונת המצב המדויקת והמלאה אודות היסטוריית האשראי של הלקוח.
- 6.4 האם מאן דהוא היה מעלה על הדעת כי למסלקה הפנסיונית הפועלת כיום בישראל היה מועבר מידע חלקי מגופים פנסיוניים מסוימים בלבד ? האם גורם מקצועי כלשהו היה מסתכן בהסתמכו על אותו מידע חלקי לצורך קבלת החלטות הקשורות לעתידו הפנסיוני של הלקוח ?
- 6.5 כך, לא ברור מדוע מנסחי הצעת החוק קבעו בה הסדר חלקי אשר, בהגדרה, יביא ליצירת דוחות אשראי חלקיים ולא מדויקים.
- 6.6 בין נתוני האשראי אשר אינם מחויבים על פי הצעת החוק בהעברת נתוני אשראי למאגר, מצויים גם המקורות המוסמכים אשר עיסוקם במתן אשראי כשהרשומות המוסדיות שהם עורכים לעניין תשלומים הן כאלו העומדות בתנאים המפורטים בסעיף 36 לפקודת הראיות, כשביניהם, כך ניתן להניח, מצויים גם הגופים המוסדיים - חברות הביטוח, קופות גמל וקרנות הפנסיה, כמו גם בתי השקעות וחברות שונות הפעילות בתחום האשראי החוץ-בנקאי, כשחלקן אף חברות אשר יגייסו כספים מהציבור לצורך פעילותן מכוח התיקון לחוק הבנקאות (רישוי) כמפורט בסעיף 1 לעיל.
- 6.7 יתר על כן, ברי כי נתוני האשראי אשר פעילותם תחויב ברישיון מכוח הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים חוץ-מוסדיים), התשע"ו-2015, אף כשמדובר ב"רישיון להיקף פעילות משמעותי" כהגדרתו בטיטת החוק, לא יחויבו על פי הצעת החוק בדיווח נתוני אשראי למאגר.

- 6.8 ככלל, שוק האשראי הקמעונאי שמקורותיו הם חוץ-בנקאיים, נמצא בצמיחה משמעותית ומואצת. לעניין זה נזכיר גם כי דו"ח הצוות לבחינת הרגולציה על נותני שירותי המטבע⁷ מעריך את הפעילות הכלכלית בתחום ההלוואות החוץ-בנקאיות ב- 20 עד 30 מיליארד ₪ בשנה. מנתוני בנק ישראל⁸ עולה עוד כי יתרת החוב של משקי הבית לגופים מוסדיים בלבד הגיעה בסוף חודש אוגוסט 2015 ל- 9.8 מיליארד ₪, עליה של 13% מתחילת השנה, כאשר בתוך 3 שנים זינק החוב של משקי הבית לגופים המוסדיים בלבד, ביותר מ-50% (!).
- 6.9 איננו מוצאים גם כל סיבה עניינית שלא לחייב את הגופים האמורים במסירת המידע למאגר, כל עוד עיסוקם באשראי, וליצור בכך ארביטראז' רגולטורי בלתי מוצדק, כשמדובר בווקטור הפכי לחקיקה שבצנרת המתכוונת להסדיר באופן כולל את האשראי הקמעונאי.
- 6.10 יום התחילה של החוק [סעיף 115(א)] הינו שנתיים מיום פרסומו, מה שנותן בידי הגופים סיפק להיערך למסירת נתוני אשראי למאגר.
- 6.11 מבחינת המשתמשים במאגר - הרחבת סוגי מקורות המידע העסקיים, מעבר למקורות הבנקאיים, אשר יעבירו למאגר נתוני אשראי, על דרך של חובה, תביא לגיוון מקורות המידע במאגר ולפיתוחו.
- 6.12 מבחינת הלקוחות אשר מידע שלילי אודותיהם דווח למאגר - להרחבת מקורות המידע אשר ידווחו למאגר יהיה אפקט מדלל של מידע שלילי אשר עשוי להיות מדווח למאגר, ובכך יוכל דירוגו של הלקוח להיות מדויק יותר ומאוזן יותר.
- 6.13 הצעת החוק מבקשת להרחיב את מעגל הגופים נותני האשראי אשר מוסרים נתוני אשראי למאגר, באופן וולונטרי, על ידי שימוש ב"גזר" – גוף שימסור נתוני אשראי למאגר יוכל לקבל דוחות אשראי.
- לעניות דעתנו, "עקרון ההדדיות" עשוי להתברר כמשענת קנה רצוף, אשר לא יממש את הציפיות כגורם המעודד הצטרפות של נותני אשראי ומתווכי אשראי באופן וולונטרי למסירת מידע למאגר; זאת, בין היתר:
- 6.13.1 בשל יכולתם של אותם גופים להסתמך על מידע אלטרנטיבי-חינמי (כגון - תעודת הזהות הבנקאית⁹) ורצונם להימנע מההשקעה הכרוכה בהקמת המערכת, בהתחברות למאגר ומעלות ההחזקה השוטפת.

⁷ <http://index.justice.gov.il/Publications/News/Documents/FINALREPORT.pdf>

⁸ לוח יתרות החוב במשק: <http://www.boi.org.il/he/DataAndStatistics/Pages/MainPage.aspx?Level=4&Sid=53&SubjectType=2>

⁹ הוראת ניהול בנקאי תקין 425 - "דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים", אשר פורסמה ביום 19.11.2014 ותחילתה ביום 28.2.2016, בהתייחס לדוחות השנתיים בגין שנת 2015. <http://www.boi.org.il/he/BankingSupervision/SupervisorsDirectives/DocLib/425.pdf>

6.13.2 גוף אשר יבחר לפעול בהתאם לעיקרון ההדדיות ויבחר למסור מידע למאגר ולקבל דוחות אשראי, יחשוף עצמו בכך לענישה פלילית ולעיצומים מנהליים מכוח החוק. די בכך כדי למנוע או להקשות על החלטת גוף כאמור ליישם את עקרון ההדדיות.

6.13.3 הארביטראז' הרגולטורי עלול להביא אף להעדפת לקוחות לפנות לגופים שאינם מדווחים למאגר מסיבות שאינן ענייניות - כגון לקוחות אשר מבקשים להציג את ההלוואה לאחר מכן כ"הון עצמי" לצרכי קבלת הלוואה לדיור בבנק, לקוחות המבקשים לשמור על "רקורד נקי" במאגר וחוששים כי הוספת המינוף עלולה להביא לאי עמידה בתשלומים וכיוצ"ב.

שיקולים אלו ונוספים עשויים להביא לכך שנותני אשראי יימנעו מלהצטרף למהלך וולונטרי של מסירת מידע למאגר, גם במחיר של אי קבלת מידע ממנו.

6.14 **המפורט לעיל, מחייב, לדעתנו, להוביל למסקנה כי כבר במסגרת החוק עצמו יש להרחיב את קבוצת הגופים אשר תחול עליהם חובת מסירת נתוני אשראי למאגר, במנותק מעיקרון ההדדיות, כך שתכלול, בנוסף לתאגידים הבנקאיים ולמנפיקי כרטיסי החיוב, גם גופים אשר עיסוקם בתחום מתן אשראי (לרבות תיווך בעסקאות אשראי), ובייחוד הגופים המוסדיים וגופים אשר יהיו כפופים לחקיקה המסדירה את פעילות האשראי הקמעונאי כמפורט בסעיף 1 לעיל, בדגש על גופים אשר ינפיקו כתבי התחייבות לציבור לשם שימוש בתמורת ההנפקה לשם מתן אשראי ובגופים אשר יחויבו ברישוי לפעילותם זו (בעיקר כשמדובר בגופים בעלי היקפי אשראי משמעותיים).**

7. **סעיף 20(ב): תקופת שמירת נתוני אשראי לצרכים מיוחדים** - בהתאם לסעיף 20(ב), משתמש בנתוני אשראי רשאי לקבל מבנק ישראל נתונים שנמסרו לו בעבר, אם הוא זקוק להם לצורך הליך משפטי, בקרה, פיקוח או צרכים אחרים שיקבע שר המשפטים. סעיף זה בא בנוסף לסעיף 23, אשר מסדיר את המקרים הרגילים והשוטפים.

בעוד שסעיף 50 מגדיר את התקופה במהלכה יכול נתון אשראי להחזיק בדוח אשראי המתייחס לקבלתו בהתאם לסעיף 23, אין בו או בהצעת החוק התייחסות לתקופת החזקת הנתונים בנסיבות מכוח סעיף 20.

נבקש לקבוע בחוק, או לכל הפחות, להסמיך את נגיד בנק ישראל לקבוע, את התקופה שמותר יהיה להחזיק בנתונים שיתקבלו לפי סעיף 20 ולתקן בהתאם את נוסח העבירה הפלילית בסעיף 82(א)(6) ואת נוסח ההפרה הגוררת אחריה עיצום כספי בסעיף 85(ב)(12). כמו כן, בנסיבות של סעיף 20 (הליך משפטי, בקרה או פיקוח), המשתמש בנתוני אשראי יזדקק, בדרך כלל, לדוח האשראי המקורי, זה שקיבל בזמן הדיון בבקשת האשראי, ולא יספיקו לו הנתונים המשוחזרים, שיקבלם מחדש כעבור מספר שנים. לכן, נבקש לקבוע כי לצרכים אלו (הליך משפטי, בקרה או פיקוח) נתון אשראי יהיה רשאי לשמור את דוח האשראי לפחות עד 7 שנים לאחר סיום תקופת העסקה אשר בשלה התבקש הדוח.

8. **סעיפים 23-25** - לא ברור מהם לוחות הזמנים לצורך הפעולות הנדרשות במשולש **נותן אשראי**—**לשכת אשראי**—**מאגר** ולאחר מכן בחזרה **מאגר**—**לשכת אשראי**—**נותן אשראי**. על לוחות זמנים אלו להיות מידיים ולאפשר עבודה on-line, על מנת לאפשר את שילוב השימוש בדוח האשראי במסגרת הטבעית והרגילה של הפעילות העסקית השוטפת ולמנוע בירוקרטיה וסרבול מיותרים בתהליך המלווה בפגיעה בשירות ללקוח.

9. **סעיף 26(א)(4)** - הגבלת הסכמת הלקוח רק לגבי עסקת אשראי מסוימת ועמידתה בתוקפה רק כל עוד עסקת האשראי לא הסתיימה, אינה עולה בקנה אחד עם העיסוק השוטף של הבנקים מול לקוחותיהם בתחום האשראי, והיא עשויה לאיין את אשר הצעת החוק מבקשת להשיג.

פעילות האשראי השוטפת מול הלקוח אינה בעלת אופי חד-פעמי אשר מאפשרת בידוד התנאים וייחוס מסגרת משפטית ומסד נתונים ייחודי, פר-עסקה. פעילות האשראי שלובה בכלל הפעילות הבנקאית השוטפת מול הלקוח והתנהלות זו אינה מאפשרת בידוד כה מובהק של אירוע דרישת דוח האשראי וההיערכות המיוחדת אשר דורשת לכך הצעת החוק. כך, למשל, ההתנהלות אגב הגדלת מסגרות האשראי, מתן הלוואות גישור, חידוש הלוואות, פניות יזומות למתן הלוואות לצרכים שונים וכו'. אין כל הגיון לצפות שאגב כל פעילות כזו, אם הבנק חפץ לקבל דו"ח אשראי, הוא יאלץ לשוב ולקבל לכך את הסכמתו הספציפית של הלקוח.

הטלת חובה להידרש שוב ושוב להסכמת הלקוח באופן ספציפי לכל עסקה, מטילה נטל בירוקרטי כבד ממשוא והיא כרוכה בעלויות עודפות שניתן ורצוי להימנע מהן, כמו גם ב"טרטור" הלקוח לשווא.

בייחוד כאשר מדובר בתאגידים בנקאיים אשר פעילות האשראי מול לקוחותיהם הינה בין עיסוקיהם המרכזיים, ומהווה חלק בלתי נפרד ממסגרת הפעילות השוטפת מול הלקוח, אנו סבורים שיש לאפשר קבלת הסכמה כללית ו/או הסכמה לפרק זמן שיוסכם מראש עם הלקוח לקבלת דוחות אשראי אודותיו, ללא צורך להידרש לעסקה ספציפית.

10. **סעיף 26(ב)** - אנו מתנגדים למתן סמכות לקביעה כאמור בסעיף זה, אשר מכוחה יוכלו נותני אשראי לקבל דוחות אשראי גם אם אינם מוסרים מידע למאגר. מעבר לאי-ההוגנות ולאפליה המשתמעת מאפשרות זו כלפי מי שמחויבים במסירת המידע למאגר או שהצטרפו אליו מכוח עיקרון ההדדיות, הרי אפשרות זו אף סותרת בריש גלי את עקרון ההדדיות (אשר גם לגבי אפקטיביות השפעתו אנו מסוייגים), והיא עשויה לשמש כווקטור הפכי לעידוד ההצטרפות הוולונטרית למסירת מידע למאגר. **לפיכך, נבקש להסיר סעיף זה מהצעת החוק.**

11. **סעיף 50**

11.1 האיסור בסעיף זה צריך להיות מכוון **לשימוש** בדוח אשראי "ישן", להבדיל מה**החזקת** דוח אשראי כאמור, כאשר איננו מוצאים כל סיבה מדוע לא לאפשר לנותן אשראי לשמור, ולו לצרכי תיעוד, דוחות אשראי ישנים, אשר על בסיסם נשקלה או התבססה העמדת אשראי ללקוחותיו. בהתאם,

יש לשנות את העבירה הפלילית הקבועה בסעיף 82(א)(6) ולייחס אותה לשימוש בדוח אשראי "ישן" ולא לעצם החזקתו; בכך גם יתאפשר להימנע מהקושי עליו הצבענו בהתייחסותנו לסעיף 20(ב) להצעת החוק, כמפורט לעיל.

11.2 הוספת אפשרות לשימוש פנימי במידע בלתי מזוהה על ידי נותני אשראי - בדומה לרשות שניתנה לבנק ישראל לעשות שימוש במידע לא מזוהה הכלול במאגר לצורך ביצוע תפקידיו [סעיף 42(א)], ובדומה לאפשרות הגישה של לשכת אשראי למידע לא מזוהה הכלול במאגר, לצורך פיתוח מודל סטטיסטי הנדרש לה לשם מתן שירותים המתבססים על נתוני אשראי [סעיף 43(א)], כך אנו מבקשים כי גם לנותני האשראי (בדגש על התאגידים הבנקאיים המחויבים במסירת מידע למאגר) תינתן האפשרות לשמור ולעשות שימוש במידע בלתי מזוהה, ללא הגבלת זמן, אשר מקורו בדוחות אשראי שקיבלו, לצרכיהם הפנימיים, לרבות לשם טיוב מערכות ניהול האשראי, בין היתר באמצעות פיתוח מודלים סטטיסטיים.

12. פרק י"ג: עונשין - ענישה פלילית כבדה כלפי נותני אשראי, מנהליהם ועובדיהם

סעיף 82 קובע ענישה פלילית כבדה של עד 3 שנות מאסר וקנסות של עד מאות אלפי ₪, בגין מעשים או מחדלים, אשר עשויים להיות תוצאה של פעילות בתום לב או בהיסח הדעת, ללא כוונת זדון, ובוודאי שלא על מנת לפגוע בפרטיות הלקוח או באינטרסים אחרים שהצעת החוק מבקשת להגן עליהם.

נבקש לפרט מספר דוגמאות לבעייתיות שבסעיפי העונשין בהצעת החוק:

12.1 על פי סעיף 82(א)(1), מי שעשה שימוש, בתום לב או בהיסח הדעת, בנתון מנתוני האשראי שקיבל מהמאגר, לא למטרת ההלוואה שלשמה נתבקש דוח האשראי, אלא לבחינת הלוואה חדשה, עשוי להימצא כמי שעבר עבירה פלילית שעונשה שנת מאסר או קנס של עד 75,300 ₪. יודגש כי נתוני האשראי עשויים בהחלט עוד להימצא בידי נותן האשראי, משום שהמידע טרם נמחק לפי סעיף 50 (לדוג' כשמדובר בדוח אשראי שנתבקש לגבי העמדת הלוואה שטרם שולמה במלואה);

12.2 דוגמא נוספת לתוצאה לא סבירה שבענישה מצוי בסעיף 82(א)(2), מקום בו נתבקש חיווי אשראי מלשכת אשראי בלא שנותן האשראי יידע את הלקוח על כך מראש. ודוק - הרי נותן האשראי אינו מקבל, לצד חיווי האשראי, כל נתוני האשראי על הלקוח, למעט כאלה המפורסמים לציבור על פי דין. לפיכך, יכולתו של נותן האשראי להפיק תועלת עודפת מאי יידוע הלקוח הינה שולית, אם בכלל קיימת, ולכן אין לו כל אינטרס ממשי להימנע מיידוע הלקוח כמתחייב. לפיכך, צביעת פעילות זו בצבע פלילי, תוך הצמדת תג ענישה מחמיר, נראית לנו שלא לעניין.

12.3 גם סעיף 82(א)(6) אשר קובע ענישה פלילית חמורה על החזקת דוח אשראי מעבר לתקופת עסקת האשראי, נראה ככזה אשר עלול לעשות עוול כנגד מי שלא עשה שימוש כאמור בדוחות קודמים כשיטה, אלא באופן ארעי, נקודתי, עקב טעות בתום לב.

12.4 סעיף 68(ב)(4) נראה גם הוא חריג בהתייחסותו, בקובעו עבירה פלילית חמורה ביותר אשר העונש עליה עד 3 שנות מאסר או קנס של עד 226,000 ₪, אם נותן אשראי ביקשת מלשכת אשראי דוח אשראי בלא שקיבל את הסכמת הלקוח. גם כאן, הגשת בקשה כאמור יכולה להיעשות שלא בכוונת זדון, בתום לב, עקב טעות או אף רשלנות, אשר אינה אמורה ואינה צריכה להיות מלווה בהדבקת תווית פלילית לנותן האשראי ובענישה מחמירה של מאסר וקנסות.

יצוין כי סעיף 24 מטיל על לשכת האשראי את החובה להיווכח כי בבקשה לקבל דוח אשראי מתקיימים התנאים להעברת נתונים לצורך דוח אשראי, וביניהם כי התקבלה הסכמת הלקוח. כך, נקבע אמצעי בקרה יעיל לצמצום האפשרות לטעות שתביא להגשת בקשת דוח אשראי ללא הסכמת הלקוח.

יתר על כן, גם בנק ישראל עצמו, לפי סעיף 25, משמש כאמצעי בקרה נוסף אשר יש בו כדי להקנות את הוודאות הנדרשת אשר תמנע קבלת דוח אשראי ללא הסכמת הלקוח.

קיומם של גורמים אלה כגורמי בקרה ופיקוח, מייתר את הצורך להטיל איום כה כבר בסנקציות פליליות על נותן האשראי מגיש הבקשה (ודוק - לשון העבירה מתייחסת לעצם הגשת הבקשה, לכאורה אף אם הדוח לא התקבל לבסוף בידי נותן האשראי!).

12.5 סעיף 68(ב)(6) הינו מעין סעיף "סל" אשר קובע, בין היתר, כי מי שעשה שימוש במידע על לקוח שהגיע אליו לפי החוק, שלא לפי הוראות החוק, עובר עבירה פלילית חמורה אשר העונש עליה עד 3 שנות מאסר או קנס של עד 226,000 ₪. גם כאן נראה לנו שהעבירה עשויה לתפוס מקרים, בהם מידע אשר נמצא בידי נותן האשראי על פי החוק והגיע אליו כדיון, משמש בתום לב, או בטעות או אף חלילה ברשלנות, שלא כשיטה או כמעשה זדוני, לשימושים אחרים.

אנו סבורים כי המעשים והמחדלים האמורים בסעיפים האמורים לעיל אינם מתאימים לענישה פלילית, בוודאי לא כה חמורה על פי המוצע בהצעת החוק. אם כבר, יש לקבוע כי מעשים ומחדלים אלו ייחשבו כעבירות, אם יעשו באופן שיטתי ו/או בכוונת זדון.

בנוסף להתייחסותנו באשר לעבירות המפורטות לעיל, סעיף 83 קובע אחריות פיקוחית לנושא המשרה אשר בצדה קנס, אם לא פיקח ועשה "כל שניתן למניעת עבירה לפי פרק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו" ואם נעברה עבירה כאמור, עוברת חובת ההוכחה עליו כי "עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו". הטלת אחריות, באופן אוטומטי, על "נושא משרה", בשל עבירה שעשה התאגיד או עובד מעובדיו, כמו גם הטלת חובת ההוכחה עליו במקרה שהתאגיד או עובד כלשהו בו עבר עבירה, נראית להיות גורפת, לא מאוזנת וכרוכה בהרתעת-יתר, אשר תשמש כ"חרב מתהפכת" מעל ראשי העוסקים בפעילות הקשורה במתן אשראי וכרוכה בגישה לנתוני אשראי שמקורם במאגר.

בייחוד לאור האמור לעיל, והעבירות שנקבעו, אשר לעניות דעתנו אינן מתאימות לתחום הפלילי, ונוסחו

לכשעצמן באופן רחב וגורף, הרי האחריות הפיקוחית של נושאי המשרה הינה רחבה ונמתחת לגבולות לא ברורים ושאינם ניתנים לגידור.

בנוסף, הגדרת "נושא משרה" הינה רחבה ביותר והיא כוללת גם "מנהל פעיל בתאגיד" וכן "פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה". בתאגידים הבנקאיים, אשר פעילות האשראי הינה מקווי העסקים המרכזיים, הגדרה כוללנית ורחבה זו עשויה להימתח ולכלול טווח רחב של מנהלים ועובדים, ללא כל הצדקה מעשית.

אנו סבורים כי יש להימנע מלהטיל על מנהלים או עובדים בגופים נותני האשראי אחריות פיקוחית באופן אוטומטי ולבחון כל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבותיו.

פרק י"ד: עיצום כספי - הליכי אכיפה מנהלית שאינם מאוזנים .13

במסגרת פרק י"ד נקבעה רשימת הפרות ארוכה, כאשר בגין כל הפרה יהיה רשאי הממונה להטיל על מקור מידע המעביר מידע למאגר או המשתמש בנתוני אשראי עיצום כספי בסכום (Fix) של 500,000 ₪. מדובר בעיצום שיכול להיות מוטל פר-הפרה, כאשר לצורך הטלתו אין צורך להוכיח כוונה מיוחדת של המפר או שמדובר בהפרה שיטתית ונמשכת.

הליכי האכיפה המנהלית הקבועים בפרק זה מציבים את הממונה פעמים רבות, כמחוקק ושופט. כנגד זאת, לא נקבעו אמצעים מידתיים או "באפרים" מתאימים ויעילים על מנת להביא לתיקון מהיר של ההפרה, ולהימנע מלהיגרר להליך המנהלי ולהטלת העיצום הכספי - כגון התראה בטרם נקיטת ההליך המנהלי, מתן אפשרות בידי המפר לתקן את ההפרה או שימוש במנגנונים דומים כגון אזהרה וכו'.

נדגיש, הפעילות ליישום החקיקה במסגרת התאגידים הבנקאים, בין אם בכובעם כמקורות מידע המעבירים מידע למאגר ובין אם בכובעם כמשתמשים בנתוני אשראי, הינה טכנית-תפעולית בעיקרה, ללא שיקול דעת, ומכאן שהפרות, ככל שתהיינה, מקורן, ניתן להניח, יהיה בטעויות שנעשו בתום לב גמור, כשלים תפעוליים שונים, יישום פרשנות בתום לב של החקיקה הרלוונטית השונה מפרשנות מאוחרת שיתן הממונה וכיוצ"ב.

לכן, הואיל והפעילות ליישום החוק הינה, רובה ככולה, פעילות תלוית תפעול-מחשוב, איננו סבורים שיש מקום להידרש להליכים מנהליים נוקשים וקיצוניים, בדגש על העיצום הכספי הכבד - 500,000 ₪ פר-הפרה.

נזכיר, כי לאחרונה הוחל ביישומה של מערכת ההצבעות האלקטרונית של רשות ניירות ערך (תיקון 53 לחוק ניירות ערך). בדומה לעניין בו עסקינן, גם שם, משמשת המערכת הבנקאית (יחד עם חברי הבורסה האחרים) כגורם המדווח פרטים אודות לקוחות למערכת ההצבעות שהקימה רשות ניירות ערך.

במסגרת הצעת החוק דאז ביקשה רשות ניירות ערך לקבוע הליך מנהלי להטלת עיצומים כספיים בגין הפרות הכרוכות בתעבורת המידע ובעניינים נוספים הכרוכים במערכת. גם בעניין זה, הבענו את התנגדותנו

להחלת אכיפה מנהלית מקום בו מדובר בעניין תפעולי-מחשבי במהותו, וכאשר הפרות, ככל שתהיינה, מקורן, ככלל, יהיה בטעויות בתום לב גמור ובכשלים תפעוליים.

ואכן, ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת אשר דנה בהצעת החוק הסירה את עניין האכיפה המנהלית והחוק אושר בסופו של יום, ללא עיצומים כספיים על חברי הבורסה, הנוגעים ליישום והפעלת מערכת ההצבעות האלקטרונית¹⁰.

ככל שהוועדה הנכבדה תחליט שלא לקבל את עמדתנו ליתר את הליכי האכיפה המנהלית במסגרת החוק, נבקש לקבוע שינויים בהליכי האכיפה, כדלקמן -

- 13.1 **קביעת מגבלת זמן לפתיחת הליכי אכיפה מנהליים** - נבקש לתחום בזמן את יכולת הממונה למסור הודעה על כוונת חיוב, **לעד שנה ממועד שגילה את ההפרה או שלוש שנים ממועד ההפרה, לפי המוקדם**. זאת, בדומה לכללי ההתיישנות של הפרות מנהליות כפי שנקבעו בחקיקה הישראלית [ראו לדוג' סעיף 52טז.א) לחוק ניירות ערך];
- 13.2 **הוספת אפשרות להטלת אמצעי אכיפה אשר אינם עיצום כספי** - כגון, **התחייבות להימנע מהפרה** [ראו לדוג' סעיף 2א92 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)]; **הטלת עיצום כספי על תנאי** [ראו לדוג' סעיף 52נח לחוק ניירות ערך; סעיף 92ט.א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)]; **אזהרה**;
- 13.3 **זכות טיעון בע"פ ורישום פרוטוקול** - נבקש להוסיף לסעיף 87 להצעת החוק גם את זכות המפר להשמעת טיעונים בעל פה בפני הממונה, בנוסף לזכות הטיעון בכתב [ראו לדוג' סעיף 60 לחוק בנק ישראל; סעיף 50ז.א) לחוק ההגבלים העסקיים; סעיף 4א92 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)];
- כמו כן, נבקש לחייב את הממונה ברישום פרוטוקול מפורט של הדיון בהפרה [ראו לדוג' סעיף 6א92 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)];
- 13.4 **זכות לקבלת מידע** - נבקש לעגן בחוק את זכות המפר לקבל כל מידע עליו התבסס הממונה בהחלטתו למסור למפר את ההודעה על כוונת חיוב, וככל שהממונה החליט לסוף להטיל את העיצום הכספיים - גם זכות לקבלת כל מידע נוסף שעליו ביסס הממונה את החלטתו זו [ראו לדוג' סעיף 5א92 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)];
- 13.5 **הזהרה חוסמת הליך אכיפה מנהלי (ולא כתב אישום)** - בסעיף 98ג) נבקש לקבוע כי הזהרה נגד אדם בחשד לביצוע עבירה על פי החוק המהווה גם הפרה, חוסמת אפשרות לנקיטת הליכי אכיפה מנהליים בהתאם לפרק י"ד, ואין צורך בכתב אישום דווקא [ראו לדוג' סעיף 92.ב) לחוק

¹⁰ פרוטוקול ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת מיום 7.8.2013 - http://fs.knesset.gov.il/19/Committees/19_ptv_258459.doc

הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח). זאת, על מנת למנוע עינוי דין כפול וממושך למפר/נחקר בהזרה;

13.6 **הפרת הוראה זהה לגבי כמה לקוחות יראו אותה כהפרה אחת** - עולה בקנה אחד עם התפיסה כי אין מענישים מספר פעמים על אותה תקלה, מה שעשוי לקרות עקב פרשנות לא נכונה של הוראה חוקית או מיישום תפעולי לקוי אשר מביא להפרה זהה כלפי לקוחות שונים [ראו לדוג' סעיף 38ד לחוק הייעוץ בהשקעות];

13.7 **פריסת תשלום עיצום כספי לתשלומים** - נבקש לאפשר לפרוס את התשלום של העיצום הכספי בתשלומים [ראו לדוג' סעיף 50.י(ב) לחוק ההגבלים העסקיים; סעיף 92ז(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח); סעיף 52כג לחוק ניירות ערך].

14. **אחריות מקורות מידע המעבירים מידע למאגר**

מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים 11 ו-12 לעיל ובנוסף לדברים המוזכרים שם, נבקש לקבוע הגנה משפטית ראויה למקורות המידע המעבירים מידע למאגר, כדוגמת סעיף 38 לחוק שירות נתוני אשראי, תשס"ב-2002, בשינויים המחויבים, כדלקמן:

- ”(א) נקט מקור מידע אמצעים סבירים להבטחת נכונות המידע שהעביר למאגר, לא יישא באחריות פלילית בשל מסירת אותו המידע.
- (ב) מקור מידע שהעביר מידע, בסוברו בתום לב כי המידע מותר להעברה למאגר לפי הוראות חוק זה, לא יישא באחריות פלילית בשל מסירת אותו מידע.
- (ג) מקור מידע שהעביר מידע למאגר לפי הוראות חוק זה, לא יישא באחריות לפי הוראות חוק הגנת הפרטיות.
- (ד) העברת מידע למאגר לפי הוראות חוק זה, לא תיחשב הפרה של חובות סודיות ונאמנות או של חובה אחרת לפי כל דין או חוזה, ומי שהעביר מידע כאמור, לא יישא באחריות פלילית, אזרחית, מנהלית או משמעתית בשל המעשה.”

15. **סעיף 90(ב)** - הואיל והממונה בבנק ישראל הוא אשר יישם את כללי ההפחתה של העיצומים הכספיים, אנו מציעים כי הנגיד (ולא שר המשפטים) הוא שיקבע את הנסיבות והשיקולים שבשלהם יוכל הממונה להפחית את העיצום הכספי.

16. **סעיף 105**

בעוד שהגדרת "לקוח" בסעיף 2 להצעת החוק כוללת פעילות של יחידים, לרבות בפעילותם כעוסקים, סעיף 105 להצעת החוק מקנה לנגיד, בהתייעצות עם שר המשפטים, סמכות להרחיב באופן דרמטי את תחולת החוק - גם לגבי תאגידים.

מתן הסמכות לנגיד להרחיב את תחולת החוק גם לתאגידים לא ברורה כלל ועיקר. הרי ככל כשמדובר

באשראי למשקי בית - לאנשים פרטיים וכשמדובר באשראי לעסקים לתאגידים, מדובר בעולמות תוכן שיש ביניהם שוני רב, ולא ברור כלל ועיקר שניתן לגשר על פערים אלו במסגרת החקיקה הנוכחית.

אנו סבורים כי נכון יהיה לייחד את מסגרת החקיקה למגזר המקורי אליו כיוונה ועדת דורפמן - המגזר הקמעונאי, דהיינו משקי הבית והעוסקים הקטנים, ללא "זליגה" לעולם התאגידי.

בכל מקרה, נבקש לוודא כי אם תורחב החקיקה המוצעת כך שהיא תחול גם לגבי תאגידים, היא תחול כלל הגופים אשר עוסקים במתן אשראי לתאגידים.

17. תשלום לגופים המחויבים בהעברת מידע

סעיף 52(א)(5) לחוק שירות נתוני אשראי, תשס"ב-2002 נתן בידי שר המשפטים סמכות לקבוע תשלומים אותם יהיו רשאים לגבות הגופים החייבים להעביר מידע לבעלי הרישיון, בעבור מסירת המידע. ואכן, בתקנות¹¹ מכוח החוק נקבעו שני סוגי תשלומים לנותני האשראי המחויבים במסירת מידע:

17.1 **תשלום חד פעמי בסכום של מיליון ₪** אשר חולק בחלקים שווים בין התאגידים הבנקאיים בעבור תפעול המערכת שהוקמה לצורך מסירת המידע לבעלי הרישיון (מכוח תקנה 83 בנוסחה הקודם);

17.2 **מנגנון להשתתפות של נותני האשראי בהכנסת בעלי הרישיון** אשר נקבע במסגרת תקנה 82 לתקנות, אך מעולם לא הופעל ולא שולמו מכוחו תשלומים כלשהם לתאגידים הבנקאיים, הואיל וההכנסה הכוללת של בעלי הרישיון לא הגיעה לרף שנקבע. כך, התאגידים הבנקאיים המשיכו במהלך השנים לספוג במלואן את העלויות הכרוכות ביישום החוק והתקנות.

ההסדר החקיקתי החדש בהצעת החוק, אשר מבטל את החוק הקיים, אינו קובע כל הסדר חליפי באשר לתשלום לגופים המחויבים בהעברת מידע למאגר. זאת, למרות שהוא מגדיל באופן משמעותי ביותר את העלויות שישאו בהן התאגידים הבנקאיים המחויבים במסירת מידע, בין אם מדובר בעלויות הקמת תשתית תפעולית חדשה "יש מאין" לדיווח על הנתונים הנוספים שיידרשו ובין אם מדובר בעלויות הכרוכות בתפעול דרישות נוספות מכוח חקיקת המשנה שיקבע שר המשפטים, הוראות הנגיד, הוראות הממונה, איתור ואחזור המידע הרלוונטי, עיבודו, שמירתו ושליחתו למאגר וכן עניינים נוספים הכרוכים בפעילות, כגון עריכת הבירורים הנדרשים בעקבות ערעורי לקוחות.

נזכיר, כי הכנסותיהן של לשכות האשראי מופקות בהתבסס על מידע אשר נוצר, נאגר ונשמר אצל מקורות המידע בעקבות פעילותיהם מול לקוחותיהם-שלהם ומהווה קניינם ופרי עמלם.

לפיכך, קיים הגיון רב, כי מעבר להחזר העלויות בגין הקמתה והרחבתה של התשתית התפעולית לדיווח בהתאם להצעת החוק, אשר תפתחנה ותשרתנה את עסקיהן של לשכות האשראי, ייקבע גם מנגנון בר-

¹¹ תקנות שירות נתוני אשראי, תשס"ד-2004
איגוד הבנקים בישראל (ע"ר)

קיימא, בדומה לזה אשר היה קיים מכוח חוק שירות נתוני אשראי, תשס"ב-2002, להשתתפות קבועה של מקורות המידע המחויבים בהעברת מידע, בהכנסותיהן של לשכות האשראי.

קביעת הסדר חקיקתי להחזר עלויות למקורות המידע העסקיים כמו גם מנגנון להשתתפותם בהכנסות לשכות האשראי, תעודד את הצטרפותם של נתוני אשראי נוספים למסירת מידע למאגר, תביא להגדלת השימוש במאגר ובמידע הנמצא בו, לגידול בהכנסות לשכות האשראי, והכל לצד פיתוח המאגר וגידול משמעותי בתועלות שניתן להפיק ממנו.